

PRIMORSKI DNEVNIK

GLASILO OSVOBODILNE FRONTE ZA SLOVENSKO PRIMORJE

Leto 2. šte. 253 - Cena 4.- lire

TRST, četrtek 28. marca, 1946

Uredništvo in uprava, Piazza Goldoni št. 1-1
Tel. št. 93806 93807, 93808. Kokoplati se ne vračajo

Dan zmage ljudske volje

Na včerajšnji dan pred petimi leti je bilo v Beogradu vse ljudstvo na cesti. Bil je dan, ko se je kot nezadržan plaz sprostila ljudska volja.

Skoraj vsa leta so razni voditelji s zadržanimi bajonetmi in žvakanjem narodnostne mrznje med bratskimi jugoslovanskimi narodi tlačili in iztirali trojnega pakta reakcionarjev Ovetkova in Mačka, ki bi bil na pravili iz Jugoslavije nemško kolonijo, pa je ljudstvo preveč občutilo svoje ponižanje na račun brezvestnih špekulacij korumpiranih politikov. Stopiti v družbo Hitlerjevih in Mussolinijevih zločinov, to je bilo preveč, temu se je upri zdravi čuti dostojanstva in časti demokratičnih in svobodoljubnih jugoslovanskih ljudskih množic.

27. marca 1941. je bil ves Beograd morje velikokajnega svobodoljubnega ljudstva. «Bolja rat nego pakt» — bolje vojna kakor pakt — so vzvikali in «svoboda Rusijom», da je odmevalo po Beogradu in vsej državi.

27. marca, to je pomemben datum. Takrat je prived v teku milina strahovite vojne povedalo jugoslovansko ljudstvo vsemu svetu, da se na braniku svojih svetlih pravic in narodnega dostojanstva in časti ne boji ne smrti ne neizmerno močnejših nasprotikov. Takrat je Jugoslavija prived pokazala svetu, kako neomajno je njeno prepričanje, da mora končno zmagati pravica. Zato je hrabro prišla boj, ki bi se drugim delil blaznost.

27. marca je pomenil za fašizem in svetovno reakcijo hud udar. V njem največjem razmahu se jima je postavila po robu mala Jugoslavija in zavzela svoje lastno mesto na strani svobodoljubnih narodov in demokratičnega sveta. Prvi dnevi borbe so sicer razpalili vso gnobilo starega reakcionarnega državnega aparata, njegovo neomajnost in prepričanje, da takojšnja peto kolono, ko pa so se potem združile vse pozitivne in demokratične sile v državi, ter privede nezpoznan boj s svojim zdravim čutom za politično in pravico, tja, da se je povzpelo ljudstvo vse Jugoslavije do višine neslutenejšega ljudskega heroizma, kot mu zgodovina ne pozna primerov ter s tem pridobilo ugled in priljubljenost po vsem svetu, kot ga doseje Jugoslavija nikoli ni imela.

V tej borbi so se narodi Jugoslavije prekalili od nesrečnega trdnjaka priključitve in nadloženosti trpljenja. Odpadlo je vse, kar je bilo protijugoslovanskega in nepopravljivo prepletenega s fašističnimi in sovražniki vsega svobodoljubnega človeštva. Odpadli so petokolonski podkupljeni talsalci, odpadli so teroristični reakcionarji in izkoriščevalci, odpadli so vsi zajedalci narodnega telesa, od Pavliča in Nedica, tja do Mitjaševca, Natlačen in drugih. Odpadli so tudi oni, ki so stali ob strani, v emigraciji čakali v razkošju, kdaj jim drugi sproti priborijo stare položaje in glasila skeptično na herojske napore in neizmerno gorje ljudstva v borbi za svojo svobodo. Odpadel je kralj Peter in njegova dinastija čurčila.

27. marca se je tudi ljudstvo Juljske krajine pridružio in po vsej s ostalimi narodi Jugoslavije na lastno mesto herojeve borbe za svobodo človeštva. V skupni borbi so odpadli boleče vsiljene meje. Po bridkih dneh Stojadinovičevega in Ovetkovega prijeteljstva pakiranja s fašističnimi rabiji primorskega ljudstva je 27. marca končno zanetil svetlo upanje in podesetoril in pofotomir borbenost, da je vzrasel plamen, ki ga ni bil vse moderne vojne tehnike niti policijski in policijski teror napokvarne silnice šovinistične reakcionarne drake niso mogli več ugasiti. Zrasla je zavednost skupnih ljudskih pravic v brezkompromisni borbi in ta zavednost ne bo nikoli izgubila. Tudi potem ne, ko bo naše ljudstvo izbojevalo svoje pravice kot so si jih ostali narodi Jugoslavije. Skupna je bila borba, njuna je zato tudi skupna zmaga. S krvo in strašnim trpljenjem je plačana pravica do svobode.

27. marca pa, kot dan pričetka te borbe, dan prve manifestacije jugoslovanskega funaiva in zmage ljudske volje nad spletkami reakcije, je zato v naši zgodovini dan pomembnega in svetlega spomina.

Poročilo o nadaljevanju procesa proti glavnemu uredniku lista «Lavoratore» bomo prinesli v jutrišnji številci.

Odločnosti demokratičnih množic ne bo omajal skvadrastični teror

Z izredno discipliniranostjo so demokratični manifestanti odgovorili na vandalske napade organiziranih terorističnih tolpa na demokratične ustanove, ljudi in slovenske lokale

Te dni se vrši — kakor je znano — v Trstu proces proti glavnemu uredniku lista «Il Lavoratore» tov. Gaspariniju, ki so ga obdolžili, da je «s poročilom o dogodkih v Skednju dne 9. marca t. l. razburjal prebivalstvo ter s tem ogražal javni red» itd.

Ne bomo se tukaj spuščali v ugotavljanje, ali je tov. Gasparini kriv ali ne, saj so o tem na procesu izjasnile priče.

Ugotoviti hočemo samo in podčrtati na tem mestu nekaj dejstev, ki ne pomenijo le «razburjanje prebivalstva in ogražanje javnega reda» itd., temveč kršenje javnega reda na najbolj brutalen način, z grobnimi nastopi proti mirnemu prebivalstvu.

Pred dnevi je «Primorski dnevnik» opozoril na izjavo, katero je dal govornik CLN-a ob priliki neke provokacijske demonstracije šovinistov, ko je dejal: «Kakor smo bili včeraj združeni v borbi proti Nemcem, (kako so se bori, dobro vemo) tako smo danes proti Slovanom». Ta izjava je padla istovestno, ko se je teroriziranje prebivalstva povečalo. Po tej izjavi pa lahko z gotovostjo trdimo, da se je stopnjevalo in dobilo kljub navzočnosti civilne in vojaške policije ter drugih varnostnih organov v vseh vojaških mestih cone A prav tako obliko, kot so bili pohodi skvadrstov v letih 1920 do 1922.

Naj navedemo le nekaj fašističnih napadov na mirno prebivalstvo in na različne lokale:

Včeraj popoldne je drhal nekaj tisočev hotela vdrti v mestni predel Sv. Jakoba, da bi strahovala prebivalstvo. Po mestnih ulicah je krožil kamion, na katerem je bil nameščen zvočnik. Z njim so pozivali šoviniste, naj se udeležijo pohoda na Sv. Jakob. Toda pohod na Sv. Jakob ni bil pohod na Rim. Sprejeto ljudstvo jim je bilo preprečilo. Pri tem je sodelovala tudi policija. Zato je kamion z zvočniki znova prišel krožiti po trških ulicah in silati smno, da bodo pohod na Sv. Jakob ponovili, ko bo za to ugoden trenutek. Isti kamion, na katerem so bili namešteni zvočniki, smo videli pred dvema dneva parkiranega med ostalimi vozili v via Margherita.

Včeraj popoldan so fašistični elementi tretjič napadli slovensko knjižnico na Korzu in s kamenjem ter opetkami popolnoma razdejali lokal.

Fašistični elementi so včeraj popolnoma demolirali lokale UAISA v via Fabio Filzi št. 10. V isti ulici so poiskali tudi demolirati stanovanje odvratnika Ferfajle, kar pa so jim je delno posočilo.

Ob 14.50 uri so črnoboržanci na trgu pred kolodvorom pretepali mladočlove ljudi, ki so nosili rdečo zvezdo. Preganjali so jih in jim trgali zvezde. Zato so nekateri tovariši prihiti na pomoč. Ob tej priliki so člani civilne policije streljali v zrak. Civilisti (najbrže isti črnoboržanci) pa so grozili s pištolami in noži.

V via Stella se je včeraj popoldan pripeljal s kamionom, kod ve od kod, veliko število neznanecov. Izstopili so in napadli ljudi, ki so nosili rdečo zvezdo. Nekaterim tovarišim je uspelo, vzpeti se na kamion, na katerem so našli veliko število nožev in bajonetov. Klicali so policijo, ki je nato nekaj neznanecov aretirala in odpeljala.

Poleg številnih primerov teroriziranja, trgiranja zastav, katerih smo zgoraj navedli le nekaj, moramo omeniti še neoparljivo pretepanje mirnih pasantov na trgu Vittorio Veneto po civilni policiji. Med temi policisti je bil civilni policist Marcon, ki nastopa kot priča na Gasparinijevem procesu. Avto, s katerim se je civilna policija pripeljala, ima števil. L. 4817281.

Omeniti moramo tudi primer surovega postopanja civilnega policista Zovatto Giovannija, ki je bil član Collettijeve policije. Ta policist je predvčerajšnjem ob 18.30 uri, sedeč na jeepu, strgal zastavo iz rok nekega dekleta in jo vrge na tla. Množica je proti temu protestirala in ga hotela zadržati. Zovatto je potegnil samokres in ustrelil. K sreči je samokres odpovedal. (Druga primera bomo v sled po manjkanja prostora navedli v prihodnjih številkah).

Velik delež pri teroriziranju prebivalstva ima gotovo 65.000 tujevo sumljive preteklosti, ki so se priključili pri 1. decembru in starih italijanskih provincah.

ilijanskih provincah v Trst kljub navzočnosti dveh policij in raznih varnostnih organov.

Odgovornost za vsa ta dejanja pa — jasno — ne leži na posameznikih. Ribca smrdi pri glavi. Odgovornost za vsa ta dejanja lahko z gotovostjo pripisemo CLN-u, ki je preko izjave: «Združeni proti Slovanom» jasno pokazal svoje fašistične namere in jih oživiloril s pomočjo domačih in importiranih fašistov. Gotovo je, da importiranih nobi prišli sem na svojo pobudo.

Ob tej ugotovitvi, katere ne moremo nihče ovrči, se moramo vprašati ali je Zavezniška vojska upravičena, da bi takojšnje ukrepe.

Manifestacije po trških ulicah

Včerajšnji dan je potekel v manifestacijah trškega ljudstva za Jugoslavijo. Tisoči in tisoči so se od ranega jutra krožili po mestu in kljub stalnim izjavam posameznih fašističnih skupin z obudovanjem vredno discipliniranostjo izražali svojo enoslušno voljo po priključitvi Trsta in Primorske k Jugoslaviji. Teror nalašč v ta namen organiziranih in z lesnimi kijli in tudi orožjem oboroženimi skvadrstičnimi tolpmi se je od ure do ure stopnjevalo in v mestu se razen demokratičnih množic, ki so vse reakcionarne poizkuse odprtega spopada hladnokrvno odbijale, ni našla sila, bodisi zavezniška ali pa civilna policija, ki bi nastopila proti tem vandalskim bandam.

Namena, ki so jo hoteli doseči organizatorji teh terorističnih skupin, da bi prestrašili demokratične množice in jih odvrgli od manifestiranja za Jugoslavijo in s šovinističnimi manifestacijami od vseh strani importiranih fašističnih elementov pritrhali neko navidezno voljo mesta, da pripade k Italiji, niso dosegli. Odgovor demokratičnih množic je bil tak, kot je bil vedno, kadar so fašisti ali pa naclisti gozili zatreti življenjske pravice tega ljudstva. Strjeno so kot vedno stopile tudi včeraj na trške ulice in izpovedale, kdo so in kaj hočejo. Za v ranem jutru se je vsa obala od trga Unita pa skoraj do kolodvora napolnila s manifestanti, ki so mirno, disciplinirano, toda navdušeno izražali pred poslopji, kjer se nahajajo delegacije medzavezniške komisije, svojo zahtevo po priključitvi Trsta k Jugoslaviji. Pomenje so se številne povpreke razvile po ulicah mesta, ki so se proti popoldnu in v popoldanskih urah zopet vračale pred Dom pristaniških deincev.

V času, ko so se povpreke stalele k obali, so se z očitimi provokacijskimi nameni začele na trgu Unita in trgu Umberto zbirati skupine italijanskih šovinistov in domačih in importiranih terorističnih elementov, ki so okoli 4. ure skušale združene prodrati po ulicah od trga Unita do kolodvora proti obali. V tem času so prihajali na postajo vlak, polni naravnih šovinističnih manifestantov iz Videmske provinc. Teroristične skupine, ki so pridile na kolodvor z namenom, da omogočijo novim importirancem vstop v mesto, so tam navale na posamezne antifasiste in jih brutalno, s preizkušeni fašističnimi metodami pretepele. Civilne policije to postopno je šovinističnih demonstrantov ni zanimalo. Zato so se morali postaviti v bran napadenih antifasističnih manifestantov. Kljub temu, da je sodaj takoj nastopila civilna policija in z motorji zavozila v množico, ki je prihajala na pomoč napadenim, so teroristični napadalci

prava, katere je tožitelj na procesu proti Gaspariniju — kaj ukrenila, da bi tako — ne več samo ogražanje — pač pa grobo kršenje javnega reda in miru preprečila in biclitorje ter organizatorje kršenja prišla ali vsaj zasilila. Aretacije posameznikov preko organov policije vsled različnih prestopkov namreč v tem primeru ni popolno vzdrževanje javnega reda in miru. Poleg tega pa lahko tudi na podalkih, ki jih imamo na razpolago, ugotovimo, da niso bili aretirani niti preganjani na več mestih izjavili, ki so vprilo policije napadli ljudstvo. **OST**

to odločno množico delavskih ljudi iz trških tovarov.

Istovrsto je iz nasprotne strani prišla druga povorka z godbo na čelu in kljub oviram civilne policije, sta se obe združili v ulici Caruocci. Del povorka se je nato odcepil in krenil proti Domu pristaniških delavcev. Ker pa so se med teroristične šovinistične skupine napotile proti Sv. Jakobu, da bi tam ustraševale demokratično prebivalstvo, so se ostali manifestanti podali v bran svojih tovarišev doma. Tudi tukaj so se šovinisti, ko so zagledali odločno povorko, takoj razbežali s trgov Garibaldi in Impero.

Med vsem tem dogajanjem pa so se dokaj številni importirani in domači šovinistični kričarji zbrali na trgu Unita, kjer so blazno prepevali svoje pesmi iz časov pohoda na Rim, kričali «a morte i slavi» in z drugimi podobnimi fašističnimi gesli oznanjali svoje fašistično bistvo. Tu je zbranim šovinistom govoril Nino Wodizka o nekem

v paničnem strahu pobegnili. Od daleč so potem še vedno izjavili, toda disciplinirane množice so se vrtnile pred obalo, kjer se je prav takrat vrstilo v mogočno povorko delavstvo iz ladjeladine sv. Marka in sv. Roka, ILVE, OMSSA in Lloydja. Mogočen je bil pogled na

prava, katere je tožitelj na procesu proti Gaspariniju — kaj ukrenila, da bi tako — ne več samo ogražanje — pač pa grobo kršenje javnega reda in miru preprečila in biclitorje ter organizatorje kršenja prišla ali vsaj zasilila. Aretacije posameznikov preko organov policije vsled različnih prestopkov namreč v tem primeru ni popolno vzdrževanje javnega reda in miru. Poleg tega pa lahko tudi na podalkih, ki jih imamo na razpolago, ugotovimo, da niso bili aretirani niti preganjani na več mestih izjavili, ki so vprilo policije napadli ljudstvo. **OST**

to odločno množico delavskih ljudi iz trških tovarov.

Istovrsto je iz nasprotne strani prišla druga povorka z godbo na čelu in kljub oviram civilne policije, sta se obe združili v ulici Caruocci. Del povorka se je nato odcepil in krenil proti Domu pristaniških delavcev. Ker pa so se med teroristične šovinistične skupine napotile proti Sv. Jakobu, da bi tam ustraševale demokratično prebivalstvo, so se ostali manifestanti podali v bran svojih tovarišev doma. Tudi tukaj so se šovinisti, ko so zagledali odločno povorko, takoj razbežali s trgov Garibaldi in Impero.

Med vsem tem dogajanjem pa so se dokaj številni importirani in domači šovinistični kričarji zbrali na trgu Unita, kjer so blazno prepevali svoje pesmi iz časov pohoda na Rim, kričali «a morte i slavi» in z drugimi podobnimi fašističnimi gesli oznanjali svoje fašistično bistvo. Tu je zbranim šovinistom govoril Nino Wodizka o nekem

v paničnem strahu pobegnili. Od daleč so potem še vedno izjavili, toda disciplinirane množice so se vrtnile pred obalo, kjer se je prav takrat vrstilo v mogočno povorko delavstvo iz ladjeladine sv. Marka in sv. Roka, ILVE, OMSSA in Lloydja. Mogočen je bil pogled na

Primorci hočemo Jugoslavijo

Navdušen sprejem medzavezniške komisije v vasi Dolenje v Brdih - Manifestacije v Gorici - Delegacije pri medzavezniški komisiji

Okoli 11.30 uri je dospela medzavezniška komisija v vasi Dolenje v Furlaniji, ki je najspadnejša vasa ob tamkajšnji demarkacijski črti.

Ob svojem prihodu je komisija šla v prostore županstva. Kakor hitro je ljudstvo to izvedelo, so se je ta vst bliskovito razširila po vsej okolici. Ni trajalo 10 minut, in ta vseh bližnjih vasi so prihitele povorke s slovenskimi in italijanskimi zastavami z zvezdo. Zbralo se je v hipu okrog 500 ljudi pred občno, ki so prepevali slovenske partizanske pesmi in navdušeno vzklikali zavezniški komisiji in velikim vztrnikom v osvobodilni borbi proti fašizmu. Prepevali so pesem: «Zakaj smo se borili in odgovorili: «Borili smo se za Jugoslavijo».

Garbaldinci s rdečimi rutami okrog vratu, in večskimi, vihrajočimi zastavami na dolgih drogih, so vzklikali: «S temi zastavami smo se borili s brati Slovanovci». Živel slovensko-italijansko bratstvo. «Živel tovariš Tito». «Hočemo k Jugoslaviji». To so bili klici zbrane množice v slovenskem in italijanskem jeziku.

Sprejem pri komisiji: Komisija je sprejela člana kra-

jevnega Narodno-osvobodilnega odbora iz Nebla (v vasi Furlaniji), tov. Sibava Alojzija.

Komisiji je poročal o stanju in željah skupaj zvečnega slovenskega in furlanskega prebivalstva. Množica pa je burno in prisrčno pozdravljala komisijo, ter izrazila svoje želje, da po 25 letnem suženstvu končno ustreže upravičnim željam trpečnega prebivalstva. Odmevali so klici «Samo Jugoslavija je naša rešitev». Ko je komisija končala svoje delo v županstvu, in se je pojavila na vratih, je zbrano množico odzvala in zopet klicala komisiji, naj upošteva njene srčne želje in upravičene zahteve. Člani komisije so se prepirali o željah prebivalstva. Prosil so naj jim za spomin podarijo dve zastavi z zvezdo. Ljudstvo je tej želji ugodilo. Val navdušenja je preplaval srečno ljudstvo. Komisija se je začela posvajati. Zastave so zavirale, člani komisije pa so prisrčno odzdravljali. Vsklik slovenskega in furlanskega prebivalstva so se daleč spremenljali dolgo kolono avtomobilov. Množica pa je bila tako navdušena, da je še dolgo tekla z zastavami za avtomobili in vzklikala blaznjo se svobodi.

Približno ob 11 uri je prihajala proti Travniku nova povorka. Zopet je bila na čelu godba, pred godbo garbaldinci in jugoslovanske zastave. Ko se je približevala Travniku, jih je civilna policija skušala zavrniti v drugo smer. Manifestanti pa so si v vzornem redu utrlj pot naravnost na Travniki. Iz tisočev pri na Travniku so zadoneli v pozdrav klici: Živela Jugoslavija, živel slovensko-italijansko bratstvo.

Ob prihodu komisije v Gorico, je bil Travniki poln ljudstva, prenapolnjeni so bili tudi vsi plovci.

Danes je reakcija okrog CLN v Gorici pozvala iz italijanskih provincah veliko število italijanov, ki so dospeli v Gorico in proti popoldnevu skušali izvesti incidente. Poznali smo jih zlasti po tem, ker so nosili velike trikotnike in se pri medsebojnem srečanju ob-

nikli. Na tisoče zastav je vsvalovalo in ljudstvo je navdušeno pozdravilo prihod komisije, ki je zavila v ulico Roma in — kot se domneva — odšla na kosto.

Okoli 15 uri je morala policija dovoliti prihod tudi na ostali del Travnika. Nove množice naroda so se pretakale od vseh strani in krajev gorilike okolice.

Današnji dan je dan, ko hočemo dokazati, da se mora spreminjati usoda našega starega mesta, da se odloča usoda naših dedov, ki so pretrpeli stoletno suženstvo na tej okrajni zemlji ob Soči.

Nove godbe in nove povorke so se zgrinjale s vseh strani na zbirališče, to je pred poslopje, kjer vrši svojo delo zavezniška komisija.

Medzavezniška komisija je sprejela v vladni palači 2 zastopnika slovensko-italijanske antifasistične mladinske zveze za Gorisko okrožje ter 2 zastopnici slovensko-italijanske antifasistične ženske zveze. Mladinska in ženska delegacija je poklonila v imenu svojih organizacij spominsko darilo vsem 4 delegatom medzavezniške komisije, ki so osebno sprejeli delegate ter se zahvalili za sprejeto spominsko darilo. Mladinska in ženska delegacija se je pri komisiji mudila četrt ure, nato je bila sprejeta delegacija Enotnih sindikatov, katere se je zadržala pri komisiji dalj časa.

Brezuspešni poskusi reakcionarjev

Danes je reakcija okrog CLN v Gorici pozvala iz italijanskih provincah veliko število italijanov, ki so dospeli v Gorico in proti popoldnevu skušali izvesti incidente. Poznali smo jih zlasti po tem, ker so nosili velike trikotnike in se pri medsebojnem srečanju ob-

Barbarsko sramotenje

Vsem, ki so se včeraj v poznih popoldanskih urah t. j. med 5. in 6. uro popoldne, mudili na piazza Unita, v bližini vladne palače, se je nudilo gotovo v zadnjih dneh najbolj ostuden prizor, ki v pravi luči osvetljuje vse one, ki so manifestirali za italijanstvo Trsta. V našem časopisu smo zadnje dni žigosali v zadostni meri razne ekscese prenapetih lažnih italijanskih patriotov, ki se po svojih metodah manifestiranja niso prav v ničemer razločevali od Gentilijevih fašistov za časa «Vesperi Triestini», ako jih celo niso prekašali.

Kot ima vsaka stvar, tako imajo tudi manifestacije svoje meje. Pri tem ne moremo govoriti o vseh mogočih nedovoljenih sredstvih, s katerimi so skušali ti lažni patrioti ustraševati manifestante iz nasprotnega demokratičnega tabora. Tudi ne bomo opetovali vse izbruhe verbalnih injurij, s katerimi so obsipali vsakogar, če je samo govoril slovensko ali hrvaško, vse v znaku dvatisočletne italijanske kulture, ter narodnostne in jezikovne strpljivosti.

Pač pa hočemo na tem mestu opislati prizor, ki vsekakor predstavlja najsmotnejšo stran takozvanih italijanskih manifestacij za italijanstvo Trsta.

Tega dne se je na piazza Unita pojavila skupina italijanskih omladincev, od katerih so nekateri imeli okoli vratu italijansko trikotloro. Na čelu te povorke je omladinček nosil podobo suverena FLRJ, maršala Tita. Okoli vratu je imel zaščitno množico, ki mu je na to odgovorjela «a morte i fašisti».

Medtem ko so reakcionarji izlazili zamaš zbirali poguma za nov naskok na Sv. Jakob, je množica ob obali prepevala in vzklikala Tl. tu in Jugoslaviji. Ob 9. uri zvečer pa ji je iz Mestnega osvobodilnega sveta spregovoril tov. Jakseš, ki je med drugim dejal:

«Samo s takim dokazovanjem naše odločne in nuničljive volje do pravice samoodločbe in priključitve k Jugoslaviji ne bomo nehali in končili pred se vojnem terjem. Proti novemu fašizmu, ki ga ustvarjajo v Trstu, bomo vedno odločno nastopali».

Svoj govor je končal s poudarkom pravice našega ljudstva in s pozivom, naj množica zaključi manifestacijo v smislu svojih gesel Jugoslavija in Tito ter se mirno razide na svoje domove.

Po govoru tov. Jaksešeta je vsa množica deset in desetisočev v dolgi povorci krenila proti trgu Unita in po Korzu, mimo sedeža PNOO-ja, kjer jim je še enkrat spregovoril tov. Štoka, ki je vnovič ob vihanem navdušenju množice poudaril, da bomo v obrambo naših pravic, to je priključitve Trsta in Juljske krajine k Jugoslaviji, za vsako ceno, tudi najtežje, vztrajali do zmage.

Pozno v noč so se množice v manjših povorkah razhajale s prepevanjem svobodoljubnih pesmi in iz dolgo potem so v središču mesta odmevali zvoki godbe, ki je spremljala zadnjo mogočno povorko k Sv. Jakobu, trdnjavi trškega demokratičnega ljudstva.

Pozno v noč so se množice v manjših povorkah razhajale s prepevanjem svobodoljubnih pesmi in iz dolgo potem so v središču mesta odmevali zvoki godbe, ki je spremljala zadnjo mogočno povorko k Sv. Jakobu, trdnjavi trškega demokratičnega ljudstva.

Okoli 17 ure so strumno, prikolakale nepregledne kolone samih mož in fantov z nečetimi zastavami. Bili so to po večini pripadniki IX. korpusa, ki so se borili za svobodo Primorske in tudi osvoboditev Gorice. Ta povorka, ki je tako strumno korakala, je izzvala val nepisane pozdravljanja in vzklikanja, ki je dolgo ni ponehalo.

Današnja manifestacija je dokazala vsemu svetu, žigava je Gorica, kda ji je dalj življenje in kam Gorica pripada.

Okoli 17 ure so strumno, prikolakale nepregledne kolone samih mož in fantov z nečetimi zastavami. Bili so to po večini pripadniki IX. korpusa, ki so se borili za svobodo Primorske in tudi osvoboditev Gorice. Ta povorka, ki je tako strumno korakala, je izzvala val nepisane pozdravljanja in vzklikanja, ki je dolgo ni ponehalo.

Današnja manifestacija je dokazala vsemu svetu, žigava je Gorica, kda ji je dalj življenje in kam Gorica pripada.

Okoli 17 ure so strumno, prikolakale nepregledne kolone samih mož in fantov z nečetimi zastavami. Bili so to po večini pripadniki IX. korpusa, ki so se borili za svobodo Primorske in tudi osvoboditev Gorice. Ta povorka, ki je tako strumno korakala, je izzvala val nepisane pozdravljanja in vzklikanja, ki je dolgo ni ponehalo.

Današnja manifestacija je dokazala vsemu svetu, žigava je Gorica, kda ji je dalj življenje in kam Gorica pripada.

Okoli 17 ure so strumno, prikolakale nepregledne kolone samih mož in fantov z nečetimi zastavami. Bili so to po večini pripadniki IX. korpusa, ki so se borili za svobodo Primorske in tudi osvoboditev Gorice. Ta povorka, ki je tako strumno korakala, je izzvala val nepisane pozdravljanja in vzklikanja, ki je dolgo ni ponehalo.

Današnja manifestacija je dokazala vsemu svetu, žigava je Gorica, kda ji je dalj življenje in kam Gorica pripada.

grafskega aparatom v roki. Med takim sramotenjem suverena na javnem prostoru in aprčo zavezniškega častnika se je ta kulturna povorka pomikala po Korzu, piazza Goldoni in dalje.

Skupino s sramotilno sliko jugoslovanskega suverena na čelu je pri tem obhodu videla ne samo zavezniška vojska in civilna policija, ampak tudi zavezniški oficirji. Nismo obveščeni, da bi kdor koli od teh, ki so pozvani, da se javno ne sramoti suveren zavezniške države, ukrenil kar koli, da bi se temu napravilo konec. Tudi ne vemo in nismo obveščeni, do kdaj vse je trajalo to javno sramotenje na trških ulicah.

Vsi oni, ki so ta gotovo najbolj ogojen prizor, ki ga je bilo zadnje dni videti pri ljudeh, ki so izgubili vsako mero pri manifestiranju, imeli priliko videti, kot da se zgražajo in čudijo, da se taki prizori pod upravo Zavezniške vojske uprave sploh morejo dogajati. Pri tem jih je morala, kot poštene Italijane, gotovo obliži rdečica sramu, da italijanstvo manifestirajo na tako nesposoben, barbarski, in v kulturnem svetu sigurno edinstven način.

Ugotavljamo, da se je dne 27. t. m. ob poznih popoldanskih urah javno po ulicah po eksaltiranih italijanskih manifestantih žalil vprilo zavezniških častnikov, vojakov in policije suverena zavezniške FLRJ.

Vemo, da je celo v fašistični Italiji obstajal predpis, po katerem je bila žalitev tuje suverena najstrože kazniva. Zato nam tudi ni znano, da bi se celo za časa fašistične ere v Trstu dogodil podoban ali enak primer.

Kolikšno ogorčenje je to sramotenje povzročilo med ljudskimi množicami, ni treba posebej poudariti.

Surov napad fašističnih elementov na stanovanje predsednika PNOO

Pri šovinističnih izpadih pred tremi dnevi v Gorici je drhal upadla v stanovanje Franceta Bevka, predsednika Pokrajinskega narodno-osvobodilnega odbora, brutalno razvala z njegovo ženo Davorino in skušala sneti zastave z oken stanovanja. Tov. Bevka je dopisnik Tanjuga v zvezi s tem podala sledečo izjavo: «Dne 25. t. m. okrog 6. ure zvečer sem stala z dvema znankama na Corso Roosevelt in opazovala skupino, ki je stala nasproti mojega stanovanja Via Pittieri 6 in življala ter vpila, da je treba sneti zastave, ki so visle z mojih oken. Ko sem opazila, da so se možki vsuli proti hiši in izgnili vanjo, mi je prišlo na misel, da morda nameravajo vdreti v stanovanje, zato sem hitela domov. Na stopnicah in na oknih hodnikov

pred vrati stan

Slov. Benecija zahteva priključitev k Jugoslaviji

Kljub terorju je ljudstvo v Slov. Beneciji neomajno v svoji zahtevi

Gospodarske in socialne prilike so po vsej Beneciji zelo slabe. Najslabše pa je v gorskih vaseh Sovodnjaki, Nadiški in Sentenariški dolini.

Glavni viri dohodkov v teh krajih je živinoreja in mlekarstvo. Obdelane zemlje je zelo malo in še ta je na gredinah, na katerih marljiv Benecanec pridela le malo krompirja in ječmena. Tla so kamenita in obdelovanje te zemlje zahteva zelo veliko truda in napora. V gorskih vaseh ni niti dobrih cest niti električne razsvetljave. V vasi Matajur, Strmica in drugod pa nimajo niti vode.

Zaradi teh žalostnih prilik se je sedaj že poostila nacionalna borba in borba za izboljšanje socialnega stanja in rešitev gospodarskih vprašanj. Benecanci pa se danes zelo dobro zavedajo, da bodo ta vprašanja rešile le ljudske oblasti, kar kaže na v Jugoslaviji.

Zelo velik odpor je izrazil izterjevanje davkov, ki so mnogokrat višji od onih iz leta 1940. Poleg tega morajo Benecanci tudi prisilno oddati velike količine maslobo, celo za tri mesece nazaj. Zato ni čuda, če Benecanci vsakomur, ki jih obišče, pravijo, da jim je bila in da je ostala Italija mačeha.

Monarhistično - ozoopovske tolpe vrše močno agitacijo in z vsemi sredstvi pritiskajo na demokratično ljudstvo, da ne more svobodno izražati svoje volje po priključitvi k Jugoslaviji. Aktivnost teh tolpe se je v zadnjem času znatno povečala. Oborožene ozoopovske tolpe, karabineerji in vojskovo na vse načine strahujejo ljudstvo. Pred kratkim so podvzeli zelo stroge policijske ukrepe glede kretanja tujcev ter mobilizirali vse moške letnika 1924, ki jih vozijo s kamioni v Videm. V Sovodnjaki so hudo pretepili prisilno mobiliziranega Kljuk Nela, ki je bil nad eno leto v Brijunsko-benecanski NOVJ.

Iz Vidma je skupina 30 prisilno mobiliziranih Benecancev, po večini bivših partizanov, zbežala domov. Fantje se zavedajo, da so opravili svojo dolžnost in v partizanskih enotah. Zato ne priznavajo več Italije, saj so se borili za Jugoslavijo.

Nedolgo od tega so italijanski vojski iz Čepčetiški poklicali na zasliševanje tovarišice Martinčič Merino. Grozili so ji, češ da je slovenska, da dela propagando za Jugoslavijo in da ima dva sina v JA. Vprašali so jo tudi, kakaj jih ni obvela, ko je bil njen sin doma na dopustu, da bi ga ubili, ker je partizan. Njen mož je moral pobegniti s doma zaradi njihove nasilnosti. Rekl so ji, naj ga pošle, ter ga pošlje k njim na razgovor. Preden so jo spustili, so ji zagrozili, da jo bodo internirali, če ne pride k njim njen mož in če ne preneha s svojimi delovanjem v prid Jugoslaviji. Zato je bila prisiljena zbežati in se zateči k moči.

Zavedni Benecanci se silno zgražajo nad takim ravnanjem nasilne. Žev. Zato so naslovili na zvezniško komisijo resolucijo z 272 podpisov. V tej resoluciji pravijo, da jih je Italija 80 let samo zatirala, in pa ničesar niso dali za njeno osvoboditev. Zato je bila prisiljena zbežati in se zateči k moči.

Zavedni Benecanci se silno zgražajo nad takim ravnanjem nasilne. Žev. Zato so naslovili na zvezniško komisijo resolucijo z 272 podpisov. V tej resoluciji pravijo, da jih je Italija 80 let samo zatirala, in pa ničesar niso dali za njeno osvoboditev. Zato je bila prisiljena zbežati in se zateči k moči.

Smo prepričani in gotovi, da zavezniki komisija ne pojde preko teh dejstev in da bo objektivno preučila naš položaj. Pri tem bo lahko ugotovila, da noben teror in nobeno nasilje nad našim slovenskim živ-

ljenj ni mogel ukloniti in zatreti naše globoke narodne zavesti.

V vseh vaseh pod Matajurjem so sklenili odposlati z vaških zborovanih videmskemu prefektu protest zaradi povišanja davkov. V tem protestu med drugim navajajo, da jim Italija ni nikoli nič pomagala v njihovem težkem gospodarskem stanju.

19. t. m. je odvetnik Rilepi iz Ceda, bivši poročnik italijanske vojske, imel v Matajuru sestank, na katerem je doživel popoln polom.

Obrekoval je Sovjetsko zvezo, jih strašil s komunizmom, dejal, da ko-

munizem razbija zakone in jih nato pozval, naj glasujejo za demokratsko stranko. Domašnji Koječič Alojz iz Pečnjega, bivši partizan, je pobli vse njegove trditve ter pozval vaščane Matajurja, naj sledijo zgledu prebivalcev Pečnega, ki so narodno zavedni in terja priključitev k Jugoslaviji. Ljudje so mu navdušeno pleskali in odbravali njegove besede.

V vseh Sovodnjaki, Trpeč in Azla so se pojavili na hišnih zidovih napisi, ki pozdravljajo voj. maršala Tita in Jugoslovansko vojsko ter izražajo željo po priključitvi Slovenske Benecije k Jugoslaviji.

Za svoje škedenjske žrtve

Gosti iz gostilne Milkovič pri Sv. Ivanu so darovali 160 lir za svoje škedenjske žrtve.

Tudi v vasi Saletto je škedenjski zločin zbudil veliko ogorčenje. Čeprav je vas zelo revna, je z velikim navdušenjem zbirala za škedenjske žrtve naslednje prispevke: 64 jaje, 12 mleka, 2 kg slanine in 4000 lir.

Za družine škedenjskih žrtve je prebivalstvo sočasnega okraja darovalo 34.227 lir, prebivalstvo korariškega in kanalskega okraja 5 tisoč 600 lir, italijanski in slovenski prebivalstvo Trbiča in bližnje okoličnice 5.000 lir. Ob priključitvi škedenjskega okraja darovalo še 4.112 lir.

Fotografije padlih partizanov

Prosimo vse družine onih, ki so padli v narodno osvobodilni borbi, bili ustrežni kot tati ali pa umrli v koncentracijskih taboriščih, da prineso ZPP na Korzu št. 19, njihovo fotografijo. Fotografije bomo kasneje vrnil.

Delovanje madžarskih fašistov v Italiji

Budimpešta, 27. Radio Beograd - Dopisnik Tanjuga sporoča, da javlja list «Szabad Neps» o delovanju madžarskih fašistov v Italiji. Sin bivšega madžarskega regenta Nikole Horthyja se skriva v madžarskem poslanstvu v Rimu. Italijanska vlada je ponudila Horthyju zavetje, če bi zavezniški ugodil jugoslovanski zahtevi, da ga izroči Jugoslaviji kot vojnega zločinca.

Tudi drugi znani madžarski fašisti živijo v Rimu, ali pa se tamkajšče pojavljajo. Nekaj jih je že v Vatikanu, drugi so pa v švedskem poslanstvu.

Poljski ministrski predsednik odlikovan

Varšava, 27. - Tasa - Varšavski radio javlja, da je jugoslovanski veleposlanik Ljumbovič izročil poljskemu ministrskemu predsedniku Oskubu Moravskemu najvišje jugoslovansko odlikovanje Red narodne osvoboditve, ki mu ga je podelila narodna skupščina FLRJ.

Pri podelitvi odlikovanja je veleposlanik Ljumbovič imel kratek govor, v katerem je poudaril občudovanje do junstva poljskega ljudstva, ki ga čuti jugoslovanski ljudstvo. V svojem odgovoru je ministrski predsednik Oskuba Moravski opomnil, da se je prijateljstvo poljskega in jugoslovanskega naroda med vojno še bolj okrepilo.

Posiljke sovjetskega žita Franciji

Pariz, 27. - VZN - «Reuters» poroča, da je jugoslovanski veleposlanik Tisa in drugi najemniki, prav tako kot je imelo hrvaško ljudstvo moč, odstraniti izjadalca Pavelca, voditelja hrvaške ustaške kuge. Bratstvo jugoslovanskih narodov je bilo skovano s krvjo in to je zagotovilo za njegovo obranitev. Slovanski narodi pa ne uresnič-

Navdušen sprejem maršala Tita v Bratislavi

Nikdar več nas ne bo nihče presenetil

Bratislava, 27. Tanjug. - Posebni «Tanjugo» dopisnik poroča: Na povratku v Jugoslavijo je maršal Tito po obisku v Varšavi in Pragi prebil en dan v Bratislavi, glavnem mestu Slovaške. Prebivalstvo Bratislave je prišlo do maršala Tita navdušen sprejem na železniški postaji ter na cestah, po katerih se je peljal.

Na čast maršala Tita se je vršil sprejem v slovaški narodni skupščini. V hotelu «Cariton» je bil prirejen banket, na katerem je bilo navzočih kakih 150 vidnih politikov in vojaških osebnosti Slovaške.

Na banketu je maršal Tito govoril in med drugim dejal tudi tole: «Ta vojna je prizadejala globoke rane slovaškemu narodu. Te rane so ojačile bratstvo in edinstvo Slovanov. Usoda jugoslovanskih narodov je bila liki usoda češkoslovaških narodov. V Jugoslaviji kakor tudi v Češkoslovaški je sovražnik najprej sejal seme razдора med brati, da bi jih laže podjarmil ter tako povečal svoj življenjski prostor. Resni vojni dogodki so nas poučili, po kateri poti naj gremo, in kaj moramo storiti, da bi za vedno preprečili peklenski načrt naših dednih sovražnikov, ki so hoteli iztržiti Slovanov. Jugoslovanski narodi se radujejo, da je bilo slovaško ljudstvo v stanu odstraniti Tiso in druge najemnike, prav tako kot je imelo hrvaško ljudstvo moč, odstraniti izjadalca Pavelca, voditelja hrvaške ustaške kuge. Bratstvo jugoslovanskih narodov je bilo skovano s krvjo in to je zagotovilo za njegovo obranitev. Slovanski narodi pa ne uresnič-

čujejo sedaj bratstva in enotnosti samo posamezno. Vsi slovaški narodi sedaj uresničujejo svojo zavezništvo. Slovanski narodi bi morali sedaj odstraniti vse, kar jih je ločilo ter skušali najti poti, ki jih zблиžujejo. Nekateri pravijo, da se bliža doba Slovanov v smislu svetovnega gospodarstva. To ni resnično. Slovani ne gredo za podjarmljenjem drugih narodov, za krantenjem svobode in neodvisnosti drugih narodov.

Slovani so kulturni in prihodnost je njihova. Če se že govori o kakih dobrih, je to doba kulture in ne doba podjarmljenja in zasužnjevanja drugih narodov. Slovani niso bili nikoli zaveževalci in tlačitelji.

Popoldne se je vršil velik miting nasproti hotela «Cariton», ki se je udeležila poleg prebivalcev Bratislave, tudi velika množica kmetov iz sosednjih vasi.

Miting je bil otvoren od predsednika slovaške narodne skupščine Lettrija, ki je posebno poudaril veselje slovaškega ljudstva, ker ima v svoji sredi maršala Tita, enega največjih junakov in borec za svobodo v zgodovini. Govornik je izdal junaško črbo jugoslovanskih narodov, ki se je začela pod vodstvom maršala Tita in ki se je končala zmagovalno. Ta borba je bila ena izmed največjih epopej v zgodovini in to ne samo Jugoslaviji, ampak vsakega sveta.

Maršal Tito, ki je bil navdušen, pozdravljen od množice ljudi, je v svojem govoru dejal med drugim: «V teku svojega potovanja po Poljski in Češkoslovaški sem videl mnoge sledove uničenja in opusto-

šenja, povzročene od našega skupnega dednega sovražnika. Vi delate sem tudi, da so slovaški narodi stopili na pravo pot, ter da se prečisti s istim idealom, idealom bratstva in enotnosti vseh Slovanov. Po mojem mnenju je to osnova za bodoči razvoj, za bodoči mir in rojstvo slovaških narodov in za obranitev neodvisnosti slovaških narodov.

Potem ko je poudaril enotnost, ki je bila ustvarjena v teku narodnoosvobodilne borbe, je maršal Tito dejal: «Mi moramo sedaj ustvariti enotnost med slovaškim ljudstvom. Slovensko ljudstvo ne ustvarja bloka, pač pa skušamo zagotoviti svoj mirujoči razvoj. Sklepite dogovora o prijateljstvu in vzajemni pomoči ne ogražajo neodvisnosti nikogar. Mi hočemo samo zaščititi nas same, tako da nas ne bo mogel nihče nikoli več presenetiti».

Manifestacije v Valle d'Aosta

Rim, 27. - AFP - V manifestacijah v Valle d'Aosta so bile ranje ne 4 osebe.

Po poročilu lista «Il Tempo» je množica, ki je terjala osvoboditev 4 francoskih novinarjev, ki so postopili mejo brez potnega lista, vstopila v palačo pokrajinskega sveta, pretepla njegovega predsednika razorožila čete, se poslastila dvajsetih lahkih policijskih tankov in napadla arhidiško vojašnico, ter osvobodila novinarje.

Množica je manifestirala tudi proti odklonitvi predsednika, da bi sprejel na znanje resolucijo, ki protestira proti protiautonomističnim izjavam Francesea Savaria Nitella. Čež noč so skupine manifestantov še vedno korakale po ulicah in terjale plebiscit.

Zlonamerne ankarske vesti

Teheran, 26. Tasa. - Radio Teheran je podal sledečo izjavo:

«V zadnjih dneh je radio Ankara oddajal neresnične poročila, po katerih so baje v Teheranu izbruhnil nemiri, zaradi katerih je bila potrebna vojaška intervencija».

Tre izjave ankarskega radia so prišle za naše javno mnenje in pričakovano in razni krogi so jih razlagali kot neresne prijateljskega načela. Razni krogi, razpravljajoč o tej potrovi, niso mogli razumeti vzrokov za to sovražno stališče in razširjanje lažnih sporočil.

Zatorej iranskega ljudstva upa, da se bo radio Ankara potrudilo po pravili to stališče in se vzdržati izjavljanja, ki ni v skladu s prijateljskimi med obema sosednjima državama».

Uspehi pri obnovi prometa:

Prevoz živili v Jugoslaviji je prekoračil predvojnega

Beograd, 26. Tanjug. - Prometni minister v jugoslovanski vladi Todor Vujanović je v svojem poročilu v narodni skupščini podal podrobnosti o ogromnih razjedanjih, ki so jih izvršile okupacijske sile med vojno v Jugoslaviji na prometnih zvezah.

Govorec o uspehih, ki so bili dosegjeni dosedaj pri obnovi prometnih zvez, je minister Vujanović posebno poudaril poštreno delo širokih ljudskih množic, prometne osebe ter edine jugoslovanske armade. Po zaslugi takoga dela je bila obnovljena prometna zveza izvršena res v rekordnem času.

Od 1.082 uničenih ali poškodovanih mostov jih je bilo obnovljenih 920, od 60 uničenih ali poškodovanih tunelov jih je 45 obnovljenih, od 80% poškodovanih lokomotiv jih je bilo do sedaj obnovljenih 40%, od 70% uničenih železniških vagonov jih je bilo do sedaj obnovljenih 60%.

Od 95% osebali in 70% tovornih ladij jih je bilo do sedaj popravljenih 44%. Minister Vujanović je tudi poudaril, da je kakih 300 raznih jugoslovanskih ladij izven jugoslovanskih teritorijalnih voda. Sedaj gre h kraju povračilo ladij, ki so bile uporabljene od Rdeče armade. Kar se tiče ladij, ki so na področju Lina, to je v angleško-ameriški coni, so nastale velike težave v zvezi z njihovim povračilom. Dasiiravno je Jugoslavija izvršila vse potrebne formalnosti, ni bila do sedaj vrnjena niti ena ladja.

Celotni prevoz v letu 1945 je dosegel 60% predvojnega prevoza. V teku poslednjih mesecev je prevoz živil prekoračil predvojnega količino. Živila so bila prepeljana v najbolj oddaljene kraje države.

Govorec o sodelovanju ljudstva pri obnavljanju prometnih zvez je minister Vujanović poudaril, da je vrednost rekonstrukcijskih del lani znašala več milijard dinarjev, medtem ko je država vložila samo nekaj milijonov dinarjev na te rekonstrukcije. Razliko predstavljajo prostovoljni prispevki ljudstva in armade.

Ministrstvo je izdelalo načrt za

ketošnje delo. Po načrtu se prične obnova štirih železniških prog, med katerimi je tudi linija Beograd - Nena, ki dosega še ni bila obnovljena. Od večjih prometnih naprav bo v teku letošnjega leta obnovljen železniški most čez Donavo pri Beogradu.

Sestava nove belgijske vlade

London, 27. (VZN). - Belgijski regent je danes poveril bivšemu socialističnemu ministrskemu predsedniku Van Ackeru nalog, da sestavi novo belgijsko vlado.

KRATKE VESTI

BATAVILJA. Holandski viri poročajo, da je prišel na Javo nov transport 1.500 nizozemskih vojakov.

NEW YORK. Danes je bil med ZDA in Veliko Britanijo podpisani sporazum, ki ureja vse obveznosti iz dobav po zakonu o posojilu in namenu.

RIO DE JANEIRO. Pristaniki delavci so stopili v stavko zaradi arretacije voditeljev strokovnih zvez, ki so izjavili oblastem, da ne bodo nakladali španskih ladij.

Dobra srca

Novak Andrej, iz Rocola daruje 100 lir za škedenjske žrtve.

Nameste svetne mase za pokolniti čim prej. Danes je bil v Beogradu daruje brat Viktor 500 lir za sirotne padlih partizanov.

Vašani iz Vojšice so dali za spomtnik 1100 lir.

Odg. urednik DUSAN HREŠČAK

Poizvedbe

JARDOS RUDOLF, 2. t. 1921 na Reki, aretiran 2. febr. 1945, odpeljan v zapore v Kopru. 1. sept. iz Kopra v Nemčijo, v Hamburgu. Neugibni blok 5. Kdor kaj ve, naj javi Jandos, Reka, via Belvedere 10.

MALI OGLASI

RADIO APARAT, 5 cervi, modern, srednje-kratke valove po ugotovni ceni prodam. De Luca, Trst.

KULTURNO PROSVETNO DELO

Bežen pregled kulturnih prireditev širom dežele

Prinajmanj poročila o kulturnih prireditvah naših prosvetnih društev po vaseh, trgih in mestih širom Primorja.

TRZIC. Minulo nedeljo je Slovensko narodno gledališče na Trst in Primorje pod okriljem prosvetnega društva «Triglava» iz Trbiča uprizorilo dramo iz parhanskega življenja «Raztrganost». Občinstvo iz kraja napolnilo dovereno in z velikim zanimanjem sledilo lepi in zanimivi igri. Igralce so nagradili za njihovo odlično igranje s burnim odbovanjem. Vihar navdušenja, ki se mikarji ni hotel poteti, pa je nastal, ko so partizani premagali Nemce ter s pesmijo «Bratje le k soncu svobode» odšli s pozornice. Vsem je le bilo v spominu junaška borba naših hrabrih partizanov, ki so domovino rešili nacističistov ter jo za vedno osvobodili suženjskih sap. Ljudstvo Trbiča se iskreno zahvaljuje igral-

cem, ki so prirediteli lep in nepozaben popoldan.

KOZANA. Pred kratkim so v Kozani obnovili prosvetno društvo, ki je bilo razpuščeno leta 1927. Mnogoletno udeležba vdanov je najbolj dokazala, da sta jim pri srcu napredci in prosveta vase. Kozana je imela že leta 1890. svoje «Bratstvo», ki ga je ustanovil naš skladatelj, H. Volarec. Upravičeno pričakujemo, da bo obnovljeno društvo doseglo raven, ki jo je imelo staro društvo svoje dni. Vse do danes so ohranili precej knjig in drugega materiala, ki bo lahko mnogo koristil novemu društvu.

VEDRIJAN. Tudi tu so obnovili prosvetno društvo «Hrasta». Isti ga je našel razpisati leta 1927. Društvo so obnovili na obnem zboru dne 14. t. m. Sestaneke je vodil poštreni tovarš Marinič Anton. Društvo je obdržalo naziv «Hrasta» - simbol mo-

čel. Prosvetno društvo ima za enkratni možni in mehanični pevski zbor, ki vadija tudi umetne pesmi. Zasluza za to gre pevovalci tovarš Marinič Rudij. Obnovljeno prosvetno društvo ima svoje prostore v ditalnici.

SKREBINA. Prosvetno društvo «Pino Tomazič» iz Skrbine pri Komnu je dne 17. t. m. uprizorilo na okrajni prireditvi v Komnu Zupanovo trojanko «Rojstvo v nevihti». Dramo so uprizorili že drugič. Zela je, kakor prve, obilo uspeha. Prihodnja nedelja bodo s to zelo uspešno igro gostovali v Mirnu. Sodeloval bo tudi pevski zbor.

PALČE. Na dan mednarodnega črnega praznika, so oake žene po 25 letih ponovno stopile na oder. Uvodnem govoru, so udeleženci recitali in prje partizanskih in narodnih pesmi. Velik uspeh je bil mikani pevski zbor. Vodka junakinja, 3. t. m. letna Pavlač Marija, mati štirih padlih sinov, pogorelika, je odlično recitala «Sodbo». Občinstvo je bilo ganjeno do solza. Množica je vzklikala padlim junakom «Slava».

KAMNJE NAVIPAVSKEM. Dne 19. t. m. je prosvetno društvo «Siva Čavca» priredilo na prostem svojo prvo veselico. Na sporedu je bilo več lepih pesmi,

delamacij in recitalov. Nastopili so tudi plesalci, ki so pokazali, da kar dobro napredujejo na kulturno prosvetno polju. Kulturni prireditvi je prisostvovalo 3.000 ljudi iz vseh okoliških krajev, ki so s največjim navdušenjem sledili sporedu.

OPCINE. Openske žene so s svojo ljubeznijo prišle delovati na kulturno prosvetno polje. Letos so februarja meseca imeli svojo prvo kulturno prireditvi. Na sporedu so bile delamacije, recitali, petje in igre. Zelo so obilo uspeha. Občinstvo je napolnilo dovereno do zadnjega kotička. Pevke in igralke je nagradilo s burnim plesanjem. Na prireditvi je sodeloval tudi domači orkester. Žene pa niso ostale same pri tem. Sedaj se pripravljajo na ustanovitve kulturne krožka. Na prvi seji je dobil kulturni krožek ime «S. Sabba».

Krožek ima svoje prostore v gostinjski hiši Sabbi pri Sv. Ani. Ob otvoritvi društvene dvorane je to. Kodrič, zastopnik mladosti IV. rajona, podal poročilo pripravljalnega odbora in v kratkih besedah orisal smernice, namen in cilje splošne ljudske kulture. V izbrnem poročilu je prikazal osrednje prilike za današnje kulturne režima. Omenil je, da bodo sčasoma pritegnili k aktivnemu kulturnemu delu vse slovenske bivalnosti. Ob tej priliki je sprejeli tudi predstavnik «Centro di cultura popolare», ki je želel kulturnemu krožku «S. Sabba» obilo uspeha.

SEŽANA. Pred tedni so članice ASIZ v Sežani priredile uspešno prosvetno zabavo večer. S to prireditvijo so sežanske žene dokazale svojo poštreno delo.

Suha drva za prodajo

Zbornica za trgovino, Industrijo in kmetijstvo v Gorici sporoča, da je na področju cone A na Goriskem na razpolago večja količina suhih drv, ki so naprodaj na mestu po 200 lir in manj q.

Vse ustanove, družbe, trgovci in industriji, ki rabijo drva, dobe informacije pri Trgovski zbornici ali na Gozdarskem uradu v Gorici, ulica Montesanto. Ta urad bo tudi lažajal dovoljenja za prevoz drv v tržaško pokrajino.

Kmetijska nabav. In prodaj. za druga v Trstu opozarja one člane, ki so naročili in plačali vnajprej trte in sadike, naj se čimprej zglasijo v uradu v ulici Zonta 2, I., kjer lahko prevzamejo narodne trte.

GORICA

Zbornica za trgovino, Industrijo in kmetijstvo v Gorici sporoča, da je na področju cone A na Goriskem na razpolago večja količina suhih drv, ki so naprodaj na mestu po 200 lir in manj q.

Vse ustanove, družbe, trgovci in industriji, ki rabijo drva, dobe informacije pri Trgovski zbornici ali na Gozdarskem uradu v Gorici, ulica Montesanto. Ta urad bo tudi lažajal dovoljenja za prevoz drv v tržaško pokrajino.

Kmetijska nabav. In prodaj. za druga v Trstu opozarja one člane, ki so naročili in plačali vnajprej trte in sadike, naj se čimprej zglasijo v uradu v ulici Zonta 2, I., kjer lahko prevzamejo narodne trte.

Obvestilo

Kmetijska nabav. In prodaj. za druga v Trstu opozarja one člane, ki so naročili in plačali vnajprej trte in sadike, naj se čimprej zglasijo v uradu v ulici Zonta 2, I., kjer lahko prevzamejo narodne trte.

Vse ustanove, družbe, trgovci in industriji, ki rabijo drva, dobe informacije pri Trgovski zbornici ali na Gozdarskem uradu v Gorici, ulica Montesanto. Ta urad bo tudi lažajal dovoljenja za prevoz drv v tržaško pokrajino.

Kmetijska nabav. In prodaj. za druga v Trstu opozarja one člane, ki so naročili in plačali vnajprej trte in sadike, naj se čimprej zglasijo v uradu v ulici Zonta 2, I., kjer lahko prevzamejo narodne trte.

Obvestilo

Kmetijska nabav. In prodaj. za druga v Trstu opozarja one člane, ki so naročili in plačali vnajprej trte in sadike, naj se čimprej zglasijo v uradu v ulici Zonta 2, I., kjer lahko prevzamejo narodne trte.

Vse ustanove, družbe, trgovci in industriji, ki rabijo drva, dobe informacije pri Trgovski zbornici ali na Gozdarskem uradu v Gorici, ulica Montesanto. Ta urad bo tudi lažajal dovoljenja za prevoz drv v tržaško pokrajino.

Kmetijska nabav. In prodaj. za druga v Trstu opozarja one člane, ki so naročili in plačali vnajprej trte in sadike, naj se čimprej zglasijo v uradu v ulici Zonta 2, I., kjer lahko prevzamejo narodne trte.